

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36637
Nom	Periodisme polític i el seu tractament
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1334 - Grau de Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1334 - Grau de Periodisme	9 - Periodisme especialitzat	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
VALERA ORDAZ, LIDIA	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

L'assignatura Periodisme Polític introdueix a l'estudiant en el tractament mediàtic d'una sèrie d'actors (governos, partits polítics, societat civil), processos i institucions polítiques, alhora que prepara a l'estudiant per a la representació informativa d'aquests processos. L'exercici del periodisme polític es converteix així en una via de comunicació entre els ciutadans i els seus representants, crucial per a l'adequat funcionament del sistema polític i la democràcia. Aquesta assignatura estudia les fonts i els protagonistes de la informació política, els missatges i gèneres en què es presenta en el periodisme i els canals perquè es difon. Així mateix, s'ocupa de cartografiar el periodisme polític en diversos sistemes mediàtics, comparant el fenomen a través de diverses dimensions.

CONEXIMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Els alumnes que es matriculen en l'assignatura de Periodisme Polític i el seu Tractament no hauran de tindre competències prèvies especials, més enllà de les adquirides en el primer i segon curs del Grau en Periodisme, i de les competències adquirides durant els estudis de Batxillerat i Secundària (redacció, comprensió lectora, etc.). I, per descomptat, d'una voluntat de participar en totes les activitats que es plantegen en classe, i d'una capacitat crítica i curiositat suficients per a formular preguntes

1334 - Grau de Periodisme

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços de treballar en equip, de comunicar les pròpies idees i d'integrar-se en projectes comuns destinats a l'obtenció de resultats.
- Que los estudiantes tengan la capacidad y la creatividad necesarias para asumir riesgos expresivos y temáticos en el marco de las disponibilidades y plazos de la producción comunicativa, aplicando soluciones y puntos de vista fundados en el desarrollo de los proyectos.
- Que els estudiants siguen capaços d'obtenir i seleccionar la informació i les fonts rellevants per a la solució de problemes i l'elaboració d'estratègies.
- Que els estudiants manifesten respecte solidari per les diferents persones i pobles del planeta, així com coneixement dels grans corrents culturals en relació amb els valors individuals i col·lectius i respecte pels drets humans.
- Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .
- Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.
- Capacitat i habilitat per a recuperar, organitzar, analitzar i processar informació i comunicació amb la finalitat de ser difosa, servida o tractada per a usos privats o col·lectius a través de diversos mitjans i suports o en la creació de produccions de qualsevol tipus.

- Capacitat i habilitat per a buscar, seleccionar, contextualitzar i jerarquitzar qualsevol tipus de font o document (escrit, sonor, visual, etc.) d'utilitat per a l'elaboració i processament d'informació, així com per al seu aprofitament comunicatiu persuasiu o de ficció i entreteniment.
- Capacitat i habilitat d'exposar raonadament idees, a partir dels fonaments de la retòrica i de l'argumentació, així com de les tècniques comunicatives aplicades a la persuasió.
- Comprensió de les dades i de les operacions matemàtiques efectuades amb alguns d'ells d'ús corrent en els mitjans de comunicació i capacitat i habilitat per a saber utilitzar dades i estadístiques de manera correcta i comprensible per a la divulgació majoritària.

-
- Identificar, analitzar i capacitar per a la construcció les estratègies comunicatives de la informació política, de societat, cultural, econòmica i científica.
  - Aplicar una visió crítica (capacitat d'anàlisi, comprensió i interpretació) sobre els temes que nodreixen el periodisme polític, de societat, cultural, econòmic i científic-tecnològic.
  - Adaptar notícies en diversos formats de naturalesa política, de societat, cultura, d'economia i científiques en mitjans de comunicació.
  - Analitzar i classificar textos i documents de naturalesa econòmica, política, cultural, científica i/o tecnològica i realitzar la seua translació als llenguatges propis dels mitjans de comunicació de masses.
  - Identificar el coneixement dels principals debats contemporanis vinculats a l'àmbit del polític, el social, el cultural, l'econòmic, el científic i el tecnològic, el local-comarcal (debats territorials) i de les formes d'expressió i argots que han sigut utilitzats en la seua construcció pública.
  - Organitzar coneixements sobre els fonaments del periodisme especialitzat en diferents temàtiques, els seus mètodes i perspectives d'investigació.
  - Classificar els elements que estan en la gènesi i configuració de l'actualitat política i social, així com els principals corrents teòrics que analitzen i estudien el periodisme polític, científic i social.
  - Operar i preparar projectes i tasques pròpies del periodisme polític. Habilitat per a buscar, seleccionar i elaborar la informació política d'acord amb els estàndards del periodisme escrit i segons els diversos gèneres i formats del Periodisme Polític.
  - Identificar informativament fonts, documentació i continguts polítics.
  - Interpretar el material de caràcter polític, relacionat amb l'actualitat i convertir-lo en informació significativa, útil i adequada al perfil dels receptors.
  - Crear consciència de la transcendència del periodisme polític com a eina de coneixement de la realitat del sistema democràtic.
  - Planificar la repercussió de la labor del periodista polític en la percepció de la realitat i la presa de decisions dels ciutadans dins la democràcia actual.

- Aclarir com funcionen els diferents agents que participen en el periodisme polític.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Introducció al periodisme polític

- 1.1. Definició
- 1.2. Funcions en democràcia
- 1.3. L'exercici del periodisme polític
- 1.4. Les fonts

2. Actors del periodisme polític

- 2.1. Els periodistes polítics
- 2.2. La política
- 2.3. Els actors polítics
- 2.4. Models de relació entre periodistes i polítics

3. El periodisme polític a Espanya

- 3.1. Característiques
- 3.2. Cultures professionals
- 3.3. Acte-comprensió de la professió
- 3.4. La informació política
- 3.5. El consum d'informació política

4. El periodisme polític en perspectiva comparada

- 4.1. Introducció
- 4.2. Comparar el periodisme polític
- 4.3. Els periodistes polítics
- 4.4. La relació amb els polítics
- 4.5. L'estil periodístic i els rols professionals
- 4.6. Efectes sobre la ciutadania

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula informàtica	30,00	100
Estudi i treball autònom	60,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

MD4 - Tutories personalitzades i/o grupals

MD5 - Seminaris i tallers

MD8 - Estudi i treball autònom individual

MD1 - Classes teòriques (magistral o expositives amb presentació de l'alumnat)

MD2 - Classes pràctiques

MD3 - Classes de debat

AVALUACIÓ

1a convocatòria

-Pràctiques individuals: 60%

-Examen teòric: 30%

-Participació en les sessions teòriques, pràctiques i de debat: 10%

Per a aprovar l'assignatura, serà necessari obtenir una nota mínima de 5 punts a partir de la mitjana ponderada de tots els elements d'avaluació (el mateix en segona convocatòria). No hi ha requisits mínims en els blocs específics.

ADVERTIMENT: Els **treballs pràctics individuals** es realitzen en les sessions pràctiques dissenyades a aquest efecte, **s'entreguen a l'aula de manera impresa i no són recuperables en cap cas**. Està totalment prohibit canviar de grup pràctic. Els estudiants només poden assistir al grup en el qual estan matriculats. L'assistència a les classes pràctiques és obligatòria.

ADVERTIMENT: **Tres faltes de qualsevol índole** (sintaxi, ortografia, gramàtica, lèxic, accentuació, etc.) **són motiu de suspens de qualsevol exercici** (inclòs l'examen), en primera i en segona convocatòria.

2a convocatòria

-Examen teòric: 40%

-Pràctica individual/ Examen pràctic: 60%

ADVERTIMENT: Tres faltes de qualsevol índole (sintaxi, ortografia, gramàtica, lèxic, accentuació, etc.) són motiu de suspens de qualsevol exercici (inclòs l'examen), en primera i en segona convocatòria.

--

Atenció:

L'honestat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres). En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació d'un estudiant, aquest es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero i suposar la suspensió de la convocatòria, amb independència del procediment disciplinari que es puga incoar i, si escau, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.

També es consideraran faltes greus, i per tant poden suposar la suspensió immediata de la convocatòria, còpia o facilitar la còpia de treballs entre alumnat del grau; accedir irregularment o apropiarse anticipadament del contingut d'una prova o examen; facilitar o procurar l'apropiació, alteració o destrucció posterior del contingut o dels resultats d'una activitat avaluable i la suplantació de la persona en exàmens. Quan es detecten les faltes greus assenyalades en aquest punt, el o la docent haurà de comunicar-lo a la coordinació del Grau.

La presentació de treballs i/o exàmens amb faltes d'ortografia o ortotipogràfiques i/o errors de sintaxi, coherència o redacció serà penalitzat i pot arribar a suposar la suspensió de la prova.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Albaek, Erik; Dalen, Arjen Van; Jebril, Nael & de Vreese, Claes H. (2014). *Political Journalism in Comparative Perspective*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Casero, Andreu (ed.) (2012). *Periodismo político en España: concepciones, tensiones y elecciones*. CAL, Cuadernos Artesanos de Latina 33. La Laguna (Tenerife): Sociedad Latina de Comunicación Social.
- Casero, Andreu (2008). Modelos de relación entre periodistas y políticos: la perspectiva de la negociación constante, *Estudios sobre el mensaje periodístico*, nº 14, pp. 111- 128.
- Dader, José Luis (2014). El periodista, entre el Poder, en *Revista Latina de Comunicación Social*, nº 69, pp. 637-660.

- Humanes Humanes, M.L.; Valera-Ordaz, L. (2023). "Partisanship, ideology, and selective exposure: A longitudinal analysis of media consumption in Spain (2008-2019)". *Media and Communication*, 11(2). <https://doi.org/10.17645/mac.v11i2.6280>
- Iranzo-Cabrera, M.; Calvo, D.; Valera-Ordaz, L. (2022). "La esfera pública en la encrucijada: fragmentación, crisis del periodismo y desinformación". *Estudios sobre el Mensaje Periodístico*, 28(4), 729-738. <https://doi.org/10.5209/esmp.84506>
- Ovejero, F. (2017). La mirada adolescente (de la izquierda), en *Claves de la razón práctica*, nº 253, pp. 48-57.
- Valera-Ordaz, L. (2022). "Political Identity and News Media Choice: The Polarizing Logic of Selective Exposure During the Catalan Independence Conflict". *Mass Communication and Society*, 1-27. <https://doi.org/10.1080/15205436.2022.2127366>
- Valera-Ordaz, L.; Humanes Humanes, M.L. (2022). What Drives Selective Exposure to Political Information in Spain? Comparing Political Interest and Ideology. In D. Palau-Sampió, G. López-García & L. Ianelli (ed.) *Contemporary Politics, Communication, and the Impact on Democracy* (pp. 92-112). IGI Global.
- Vallés, Josep M. (2000). *Ciencia política: una introducción*. Madrid: Ariel.
- Casero, Andreu y López Rabadán, Pablo (eds.) (2016). *Periodistas y políticos en España*. Barcelona: UOC.
- Castromil, Antón (2017). *Ciencia política para periodistas: Ideas para una información más rigurosa*. Barcelona: UOC.
- Berrocal, Salomé y Campos-Domínguez, Eva (coord.) (2012). *La investigación en periodismo político en el entorno de los nuevos medios de comunicación*. Madrid: Sociedad Española de Periodística.

Complementàries

- Ahumada, Marian (dir.) y Penadés, Alberto (coord.) (2018). *Informe sobre la Democracia en España 2017*. Madrid: Fundación Alternativas.
- Borrat, Héctor (1989). *El periódico, actor político*. Barcelona: Ediciones Gustavo Gili.
- Casero, Andreu; Fernández-Beaumont, José, y García Santamaría, José Vicente (2015). The politicization of journalism in Spain: three obstacles to the professional autonomy of journalists, en *Revista Anàlisi* nº 53, pp. 95-109.
- Casero, Andreu (2012). El periodismo político en España: algunas características definitorias. En: Casero, Andreu (ed.). *Periodismo político en España: concepciones, tensiones y elecciones*. Cuadernos Artesanos de Latina 33. La Laguna (Tenerife): Sociedad Latina de Comunicación Social, pp. 19-46.
- Casero, Andreu (2009). El control político de la información periodística, en *Revista Latina de Comunicación Social* nº 64, pp. 354-366.
- Dader, José Luis (2012). Periodismo político y política del periodismo: Imaginando un futuro digno y sostenible. En: Berrocal, Salomé y Campos-Domínguez, Eva (coord.) (2012). *La investigación en periodismo político en el entorno de los nuevos medios de comunicación*. Madrid: Sociedad Española de Periodística, pp. 35-58.
- De Blas Guerrero, Andrés y Pastor Verdú, Jaime (1997): *Fundamentos de Ciencia Política*. Madrid:

UNED.

El País, S.L. (2008). Libro de estilo El País. Madrid: Santillana Ediciones Generales S.L.

Enguix Oliver, Salvador (2015). Periodismo político: fundamentos, práctica, perspectivas. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona.

Finchman, Kelly (2019). Exploring Political Journalism Homophily on Twitter: A Comparative Analysis of US and UK Elections in 2016 and 2017, en *Media and Communication* vol. 7 (1), pp. 213-224.

Kapuciski, Ryszard (2000). Los cínicos no sirven para este oficio: sobre el buen periodismo. Barcelona: Anagrama.

EGM (2020). Marco general de los medios en España. <https://www.aimc.es/a1mc-c0nt3nt/uploads/2020/01/marco2020.pdf>

Fraile, M. y Meilán, X. (2021): Los medios de comunicación y la información política en las elecciones europeas de 2009. En: Font, J. y Torcal, M. (eds.). *Las Elecciones Europeas de 2009*. Madrid: CIS.

Gascón, Daniel (2018). El golpe postmoderno: 15 lecciones para el futuro de la democracia. Barcelona: Debate.

- Gómez Torrego, Leonardo (2006). Hablar y escribir correctamente. Gramática normativa del español actual, vol. I y II. Madrid: Arco Libros.

Giró, Xavier (2010). Periodismo político. Discursos y grietas: La lógica de los actores, los límites de los medios y las metas periodísticas. En Camacho, Idoia (coord.). *La especialización en Periodismo*. Formarse para informar, pp. 75-95. Sevilla: Comunicación Social.

Gunther, R., Montero, J. R., & Wert, J.I. (2000). The Media and Politics in Spain: From Dictatorship to Democracy. In R. Gunther & A. Mughan (Eds.), *Democracy and the Media: A Comparative Perspective* (pp. 28-84). Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9781139175289.002.

Humanes, M.L. (2014). Exposición selectiva y partidismo de las audiencias en España. El consumo de información política durante las campañas electorales de 2008 y 2011. *Palabra Clave* 17 (3), pp. 773-802.

Humanes, M. L. (2016). Exposición selectiva, partidismo y polarización de las audiencias de los medios en España. En A. Casero (Ed.), *Periodismo y democracia en el entorno digital* (pp.3752). Madrid: SEP.

Hanitzsch, Thomas (2011). Populist disseminators, detached watchdogs, critical change agents and opportunist facilitators: Professional milieus, the journalistic field and autonomy in 18 countries, en *International Communication Gazette*, nº 73 (6): 477-494.

- López García, Guillermo y Valera Ordaz, Lidia (eds.) (2017). Pantallas electorales. El discurso de partidos, medios y ciudadanos en la campaña de 2015. Barcelona: UOC.

López García, Guillermo; Gámir Ríos, José y Valera Ordaz, Lidia (2018). *Comunicación política: teoría y enfoques*. Madrid: Síntesis.

Martínez Nicolás, Manuel y Humanes Humanes, María Luisa (2012). Culturas profesionales del periodismo político en España. El discurso de los periodistas sobre la política y las funciones políticas de los medios. En: Casero, Andreu (2012), *Periodismo político en España: concepciones, tensiones y elecciones*. Cuadernos Artesanos de Latina, pp.47-64.

Mazzoleni, Gianpietro (2010). *La comunicación política*. Madrid: Alianza.

McNair, Brian (2000). *Journalism and Democracy: An Evaluation of the Political Public Sphere*. Routledge.

Miró, David (2016). *Periodismo samurái. Las claves para ser un buen periodista político*. Barcelona: UOC.

Ovejero, Félix (2018). *La deriva reaccionaria de la izquierda*. Barcelona: Página Indómita.

- Ramírez Dueñas, J.M.; Vinuesa_Tejero, M.L. (2020). Exposición selectiva y sus efectos en el comportamiento electoral de los ciudadanos: la influencia del consumo mediática en el voto en las elecciones generales españolas de 2015 y 2016. *Palabra Clave*, 23(4), e2346.
- Ramírez Dueñas, J.M.; Vinuesa_Tejero, M.L. (2021). How does selective exposure affect partisan polarisation? Media consumption on electoral campaigns. *The Journal of International Communication*, DOI: 10.1080/13216597.2021.1899957
  - Real Academia Española (1999). *Ortografía de la lengua española*. Madrid: Espasa.
  - Rodríguez-Polo, Xosé Ramón y Santillán Buelna, José Ramón (2012). Organización y rutinas del periodismo político en la prensa española de referencia, en *Observatorio Journal*, nº 4, pp. 215-234.
  - Sartori, Giovanni (2005). *Partidos y sistemas de partidos*. Madrid: Alianza Editorial.
  - Valera Ordaz, Lidia (2015). La influencia de los partidos políticos españoles en las agendas de medios y blogs durante la campaña electoral de 2011, en *Communication & Society* 28(3), 115- 135. [<http://dadun.unav.edu/bitstream/10171/39266/1/20150629134014.pdf>]
  - Valera Ordaz, Lidia (2018). Medios, identidad nacional y exposición selectiva: predictores de preferencias mediáticas de los catalanes, en *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, nº 164, pp. 135-154. [http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/Reis_164_081529582027335.pdf]
  - Valera Ordaz, Lidia (2019). Frame building and frame sponsorship in the 2011 Spanish election: the practices of polarised pluralism, en *Contemporary Social Science Journal of the Academy*, vol. 14 (1), pp. 114-131. [<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/21582041.2017.1347703>]
  - Valera Ordaz, Lidia; Carratalá, Adolfo y Palau, Dolors (2017): La batalla de los partidos por la definición de la realidad social: los marcos partidistas durante las Elecciones Generales 2015. En: López, G. y Valera, L. (ed.) (2017): *Pantallas electorales: el discurso de partidos, medios y ciudadanos en la campaña de 2015*, pp. 59-78. Barcelona: UOC.
  - Valera-Ordaz, L.; Requena-i-Mora, M., & Pop, I.A. (2021). Ideología y exposición selectiva: el consumo mediático de los españoles durante la campaña de abril de 2019. En López García, G. & Campos Domínguez, E. (ed.), *Redes en campaña: liderazgos y mensajes en las elecciones de 2019* (pp. 157-174). *Comunicación Social*.
  - Van Dalen, Arjen (2012). The people behind the political headlines: A comparison of political journalists in Denmark, Germany, the United Kingdom and Spain, en *International Communication Gazette*, nº 74 (5): 464-483. DOI: 10.1177/1748048512445154.
  - Wolsfeld, Gadi (2011). *Making Sense of Media and Politics: Five Principles in Political Communication*. New York: Taylor & Francis.
  - Calvo, D., Valera-Ordaz, L., i Mora, M. R., & Llorca-Abad, G. (2022). "Fact-checking in Spain: Perception and trust". *Catalan Journal of Communication & Cultural Studies*, 14 (Communication and Dissent: Competing Voices in a Post-Truth World), 287-305. https://doi.org/10.1386/cjcs_00073_1
  - López-García, G. and Valera Ordaz, L. . (2024) La esfera pública postmediática, *Debats. Revista de cultura, poder i societat*, 138(1), pp. 98-114. doi: 10.28939/iam.debats-138-1.7.
  - Miravittlas, Ramón (2012). *Los nuevos déspotas del periodismo político*. Laertis.
  - Valera-Ordaz, L. (2023). Political Identity and News Media Choice: The Polarizing Logic of Selective Exposure During the Catalan Independence Conflict. *Mass Communication and Society*, 26(2), 326-352. <https://doi.org/10.1080/15205436.2022.2127366>

-
- Valera-Ordaz, L. (2023). Research on selective media exposure in Spain: a critical review of its findings, application phases, and blind spots. *Profesional de la información*, 32(5). <https://doi.org/10.3145/epi.2023.sep.07>
  - Bennett, W. Lance (1983). *News: The Politics of Illusion*. Chicago: Chicago University Press.
-

ESBORRANY